Predsjednik Republike Hrvatske

Sarka, Dejan

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Sibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:143:256049

Rights / Prava: Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU

UPRAVNI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

UPRAVNI STUDIJ

Dejan Sarka

PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

Završni rad

Šibenik, 2015

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU

UPRAVNI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

UPRAVNI STUDIJ

PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

Završni rad

Kolegij: Ustavno pravo

Mentor: mr. Sc. Nado Grubić, viši predavač

Student: Dejan Sarka

Matični broj studenta: 13703 1253

Šibenik, rujan 2015

SADRŽAJ

1.UVOD 1

2. ORGANIZACIJA VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ 2

2.1. ZAKONODAVNA VLAST 2
2.2 IZVRŠNA VLAST 2
2.3 SUDBENA VLAST 3

3. INSTITUT PREDSJEDNIKA DO 2000. GOD. TE NAKON 2000.GOD. 4

3.1 USTAVNE PROMJENE 2000. GOD 4
3.2 INSTITUCIJA PREDSJEDNIKA DO 2000. GOD (POLUPREDSJEDNIČKI SUSTAV VLASTI) 4
3.3 INSTITUCIJA PREDSJEDNIKA NAKON 2000.GOD (PARLAMENTARNI SUSTAV VLASTI) 5

4. IZBOR PREDSJEDNIKA 6

4.1 RASPISIVANJE IZBORA 6
4.1.1 REDOVITI PREDSJEDNIČKI IZBORI 6
4.1.2 IZVANREDNI IZBORI 6
4.2 KANDIDIRANJE 6
4.2.1 PREDLAGANJE KANDIDATA 6
4.2.2 PRIKUPLJANJE POTPISA PODRŠKE 7
4.3 IZBOR 7
4.4 ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA 8

5. INAUGURACIJA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE 10

5.1 STUPANJE NA DUŽNOST I POLAGANJE PRISEGE 10
5.2 TEKST SVEČANE PRISEGE 11
5.3 MJESTO ODRŽAVANJA SVEČANE INAUGURACIJE 12

6. USTAVNI POLOŽAJ I OVLASTI 13

6.1 USTAVNO ODREĐENJE 13
6.2 USTAVNE OVLASTI 13
6.3 OVLASTI U PROVOĐENJU VANJSKE POLITIKE 14
6.4 OVLASTI U PODRUČJU NACIONALNE SIGURNOSTI 14
6.5 NEPOVJERENJE VLADI I PRAVO RASPUŠTANJA HRVATSKOG SABORA 15

6.6 FUNKCIONALNI ODNOS PREDSJEDNIKA REPUBLIKE I VLADE 16

7. SPRIJEČENOST I IZVANREDAN PRESTANAK MANDATA 17

7.1 KRAĆA SPRIJEČENOST 17
7.2 DUŽA SPRIJEČENOST 17
7.3 OSTAVKA, SMRT ILI NESPOSOBNOST 17

8. ODGOVORNOST 18

9. NEPOVREDIVOST 19

10. SIMBOLI PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE 20

10.1 ZASTAVA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE 20
10.2 LENTA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE 21

11. URED PREDSJEDNIKA 23

11.2 KABINET PREDSTOJNIKA UREDA 23
11.3 SAVJETNIČKO VIJEĆE 23
11.4 PROTOKOL PREDSJEDNIKA REPUBLIKE 24
11.5 SLUŽBA ZA ODNOSE SA JAVNOŠĆU 24
11.6 TAJNIŠTVO UREDA 25

12. ODLIKOVANJA I PRIZNANJA KOJA DODJELUJE PREDSJEDNIK 26

13. DOSADAŠNJI PREDSJEDNICI REPUBLIKE HRVATSKE 27

14. KOLINDA GRABAR KITAROVIĆ 29

14.1 BIOGRAFIJA 29

15. ZAKLJUČAK 30

16. POPIS LITERATURE I IZVORA 31

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Veleučilište u Šibeniku Završni rad

Upravni odjel

Preddiplomski stručni studij Upravni studij

PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

DEJAN SARKA

Krste Odaka 5, Zadar, sarka8@gmail.com

Sažetak rada:

Od 30.svibnja 1990 godine, prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, njegova dva nasljednika Stjepana Mesića i dr. Ive Josipovića pa do danas, kada dužnost predsjednice Republike Hrvatske obnaša Kolinda Grabar Kitarović, predsjedničke ovlasti i sam ustavni položaj predsjednika bitno su se promijenile. Polupredsjednički sustav (do 2000 god.) odnos snage Predsjednika pred Vladom stavlja u korist Predsjednika. Zajedno sa svojom strankom, koja ima većinu u Saboru, položaj predsjednikea države je dominantan. S druge strane parlamentarni sustav (ustavne promjene 2000.god) ne dozvoljava Predsjedniku da bude član ijedne stranke, te najviša državna tijela, Vlada i parlament usko surađuju te donose odluke međusobnim dogovaranjem, supotpisima i sl. Prema ovoj koncepciji, Predsjednik Republike ostaje važan čimbenik ustavnog sustava, s naglašenim pravom inicijative na najvažnijim područjima državne djelatnosti.

(31 stranica / 03 slika / 01 tablica / 37 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: predsjednik, Republika Hrvatska, ovlasti

Mentor: mr. sc. Nado Grubić, viši predavač

Rad je prihvaćen za obranu: 10.09.2015

BASIC DOCUMENTATION CARD

Polytechnic of Šibenik

Department of Administration

Professional Undergraduate Studies of Administration

Final paper

PRESIDENT OD THE REPUBLIC OF CROATIA

DEJAN SARKA

Krste Odaka 5, Zadar, sarka8@gmail.com

Abstract:

From 30th May 1990, the first Croatian president, Franjo Tudjman, his two successors Stjepan Mesic and dr. Ivo Josipovic, until today, when the duty of the Croatian president holds Kolinda Grabar Kitarovic, presidential powers and constitutional position of president have changed. Semi-presidential system (up to 2000 year.) Ratio of power of the President before the Government puts in favor of the President. Together with his party, which has a majority in Parliament, the position of the president is dominant. On the other hand a parliamentary system (the constitutional amendments in 2000) does not allow the President to be a member of a single party, and the highest state authorities, the Government and Parliament work closely and make decisions by mutual agreement, the countersignature and so. According to this conception, the President remains an important factor the constitutional system, with emphasis on the right initiatives in the most important areas of government activity.

(31 pages / 03 figures / 01 tables / 37 references / original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic in Šibenik

Keywords: president, Republic of Croatia, authority

Supervisor: mr. sc. Nado Grubić, senior lecturer

Paper accepted: 10.09.2015

1.UVOD

Predsjednik Republike Hrvatske državni je poglavar Repblike Hrvatske sa ovlastima i dužnostima koje su mu ograničeni Ustavom RH. Predsjednik Republike predstavlja i zastupa državu u tuzemstvu i inozemstvu, brine se za redovito i usklađeno djelovanje te za stabilnost državne vlasti. Predsjednik Republike kao vrhovni zapovjednik oružanih snaga RH odgovara za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.
U uvodnom djelu ovoga rada prikazan je sustav vlasti u Republici Hrvatskoj, položaj Predsjednika Republike Hrvatske, njegove ovlasti u polupredsjedničkom sustavu vlasti te nakon ustavnih promjena 2000.god koje su dovele do promjene vlasti u parlamentarni sustav i samim time promjenu predsjedničkih ovlasti.

U nastavku rada pojašnjeno je stupanje na vlasti Predsjednika od samih izbora tj. raspisivanja izbora, predlaganja kandidata, skupaljanja potpisa podrške, izbora te stupanje na vlast i svečane inauguracije. Predsjednik Republike stupa na vlast posljednjeg dana mandata prijašnjeg predsjednika. Slijedi pojašnjenje ustavnog određenja Predsjednika, njegove ustavne ovlasti i okviri u kojima ih može koristiti.

Također, u radu je obuhvaćen odnos Predsjenika Republike i Vlade, Predsjednikova kraća ili duža spriječenost u obavljanju dužnosti,njegova odgovornost za eventualnu povredu Ustava, nepovredivost Predsjednika u pogledu kaznene odgovornosti.

Na posljednjem djelu rada obuhvaćeno je ustrojstvo Ureda predsjednika, predsjednička obilježja, prikaz dosadašnjih predsjednika te kratka biografija aktualne predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović.

2. ORGANIZACIJA VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Od usvajanja novog Ustava 1990. godine, Hrvatska je parlamentarna demokracija. U Republici Hrvatskoj državna je vlast ustrojena na načelu trodiobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu.[1] Hrvatski sabor predstavlja zakonodavnu, a Predsjednik RH i Vlada RH predstavljaju izvršnu vlast. Sudbenu vlast obavljaju Ustavni, Vrhovni i ostali sudovi.

2.1. Zakonodavna vlast

Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana, nositelj zakonodavne vlasti i "kontrolor" izvršne. Zastupnici se - na temelju općeg i jednakog biračkog prava - biraju neposredno tajnim glasovanjem na vrijeme od četiri godine, a u Saboru ih može biti najmanje 100, a najviše 160. Parlamentarni se izbori održavaju najkasnije 60 dana nakon isteka mandata ili raspuštanja Sabora. Sabor je jednodomni parlament, ima predsjednika i jednog ili više potpredsjednika, a odlučuje o donošenju i promjeni Ustava, donosi zakone, državni proračun, odlučuje o ratu i miru, donosi akte kojima izražava politiku Hrvatskoga sabora, donosi Strategiju nacionalne sigurnosti i Strategiju obrane Republike Hrvatske, provodi građanski nadzor nad oružanim snagama i službama sigurnosti, odlučuje o promjeni državnih granica, raspisuje referendum, obavlja izbore, imenovanja i razrješenja, nadzire rad Vlade i drugih nositelja javnih dužnosti koji su mu odgovorni, daje amnestiju za kaznena djela, obavlja druge poslove utvrđene Ustavom.[2]

2.2 Izvršna vlast

Predsjednik Republike Hrvatske predstavlja i zastupa Hrvatsku u zemlji i inozemstvu, brine se za redovito i usklađeno djelovanje te za stabilnost državne vlasti, odgovara za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti zemlje. Predsjednik se bira na neposrednim izborima tajnim glasovanjem na vrijeme od pet godina. Nitko ne može imati mandat više od dva puta. Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u skladu s Ustavom i zakonom, a njezin ustroj, način rada i odlučivanja propisani su Zakonom o Vladi RH i poslovnikom Vlade. Ona predlaže

[1]Trodioba vlasti
http://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatska, 23.05.2015
[2]Trodioba vlasti
http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0, 23.05.2105

zakone i druge akte Hrvatskom saboru, predlaže državni proračun i završni račun, provodi zakone i druge odluke Sabora, donosi uredbe za izvršenje zakona, vodi vanjsku i unutarnju politiku, usmjerava i nadzire rad državne uprave, brine se o gospodarskom razvitku zemlje, usmjerava djelovanje i razvitak javnih službi, obavlja druge poslove određene Ustavom i zakonom. Vlada je odgovorna Hrvatskom saboru, a čine je predsjednik, potpredsjednici i ministri. Na temelju saborske odluke o iskazivanju povjerenja Vladi, rješenje o imenovanju premijera donosi predsjednik Republike uz supotpis predsjednika Sabora, a rješenje o imenovanju članova Vlade donosi premijer uz supotpis predsjednika Sabora.[3]

2.3 Sudbena vlast

Sudbenu vlast, koja je samostalna i neovisna, obavljaju sudovi koji sude na temelju Ustava i zakona. Vrhovni sud, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana. Ustavni sud, sastavljen od 13 sudaca koje bira Hrvatski sabor na osam godina, odlučuje o suglasnosti zakona i drugih propisa s Ustavom i zakonom, odlučuje u povodu ustavnih tužbi protiv pojedinačnih odluka državnih i drugih tijela, rješava sukob nadležnosti između tijela zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti, odlučuje o odgovornosti predsjednika Republike, nadzire ustavnost programa i djelovanja političkih stranaka i može zabraniti njihov rad, nadzire ustavnost i zakonitost izbora i državnog referenduma i dr.[4]

[3] Trodioba vlasti http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0, 23.05.2015
[4] ibid

3. INSTITUT PREDSJEDNIKA DO 2000. god. TE NAKON 2000.god.

3.1 Ustavne promjene 2000. god

Ustavnim promjenama usvojenim 9. studenog 2000. godine, sukladno izbornim obećanjima koalicije šest stranaka koje su na izborima preuzele vlast u Republici Hrvatskoj izvršena je revizija hrvatskog Ustava. Zastupnički dom prihvatio je promjene Ustava sa 106 glasova za, 35 protiv i jednim suzdržanim.

Između ostalih, ovom ustavnom promjenom uveden je novi sustav ustrojstva vlasti, odnosno zamijenjen je polupredsjednički sustav tzv. čistim parlamentarnim sustavom. Prema Smerdelu radi se o političkom zahtjevu da se, koliko je to moguće učiniti ustavnim odredbama, uspostave institucionalne prepreke obnavljanju visoko centraliziranog sustava personalizirane vlasti Predsjednika Republike, kakav je razvijen tijekom posljednjih deset godina i kojem je, po prevladavajućem mišljenju, bitno pridonosio tzv. polupredsjednički sustav uspostavljen Ustavom iz 1990. godine. Cilj je ustavnih promjena uspostaviti sustav odgovorne, ali istodobno i djelotvorne izvršne vlasti.[5]

3.2 Institucija predsjednika do 2000. god (polupredsjednički sustav vlasti)

Polupredsjednički sustav je model ustrojstva vlasti, oblik parlamentarizma poremećene ravnoteže u korist izvršne vlasti. Oblikovao se unutar parlamentarnog sustava. U polupredsjedničkom sustavu oba tijela izvršne vlasti (državni poglavar i vlada) imaju i pravno i zbiljski ustavne ovlasti, pri čemu su ovlasti predsjednika republike veće i odlučujuće, uz činjenicu da ga neposredno bira narod, što ga čini i ustavno i politički moćnijim od vlade, pa on *de facto* postaje šef izvršne vlasti.

Predsjednik republike imenuje vladu kao i predsjednika vlade te mu je ona politički odgovorna, no istovremeno, vlada je odgovorna i zakonodavnom tijelu. Posredstvom političke odgovornosti vlade i predsjednik je odgovoran zakonodavnom tijelu. Neophodno je postojanje trostrukog političkog konsenzusa; između vlade i većine u parlamentu, zatim između predsjednika republike i vlade, te radi stabilnosti prva dva, konsenzus između predsjednika i većine u parlamentu jer ako

[5] Promjene Ustava 2000. God.
http://hr.wikipedia.org/wiki/Ustav_Republike_Hrvatske, 23.05.2015

predsjednik nema podršku stranke ili stranaka koje imaju većinu u parlamentu, polupredsjednički sustav potrebno je preobraziti u parlamentarni[6]

Kroz čitavo razdoblje od 1990. do kraja 1999.godine, Predsjednik Republike na temelju parlamentarnih i predsjedničkih izbora bio istodobno politički vođa stranačke većine u Saboru i nositelj izvršne vlasti kojem je politički bila odgovorna i podređena Vlada.[7]

3.3 Institucija predsjednika nakon 2000.god (parlamentarni sustav vlasti)

Parlamentarni sustav je model predstavničkog sustava i parlamentarizma koju karakterizira uska veza između vlade (izvršna vlast)i parlamenta (zakonodavna vlast), premijer i ministri pripadaju u načelu većinskim zastupničkim frakcijama u parlamentu, politička odgovornost vlade prema parlamentu, koji može opozvati vladu izglasavanjem nepovjerenja, pravo vlade da raspusti parlament i raspiše nove izbore.[8]

Svaka od tri najviša državna tijela formira se odvojeno o svako djeluje u okviru svog ustavnog djelokruga, ali je za donošenje većine najvažnijih odluka potrebna međusobna suradnja, dogovaranje ili suglasnost drugih tijela. Instrumenti poput supotpisa, zahtjevanje mišljenja ili konzultacija, imaju za svrhu usmjeriti, upravo natjerati nositelje najvažnijih državnih funkcija na dogovaranje i, po potrebi, kompromise.

Prema ovoj koncepciji, Predsjednik Republike ostaje važan čimbenik ustavnog sustava, s naglašenim pravom inicijative na najvažnijim područjima državne djelatnosti: on je vrhovni zapovjednik oružanih snaga i nadzire službe sigurnosti, te zastupa Republiku Hrvatsku, ali pritom trajno surađuje sa Vladom i Saborom. Ograničavanje njegovih ovlasti i nadzor nad njihovim obavljanjem nužna su s obzirom na snažni politički položaj neposredno izabranog Predsjednika Republike, kao i činjenicu da ne postoji njegova odgovornost pred Saborom.[9]

---

[6] Polupredsjednički sustav
http://hr.wikipedia.org/wiki/Polupredsjedni%C4%8Dki_sustav, 23.05.2015
[7] Smerdel B, Sokol S, Ustavno pravo, Narodne Novine, Zagreb, 2009., 376 str
[8] Parlamentarni sustav
https://hr.wikipedia.org/wiki/Parlamentarni_sustav, 25.06.2015
[9] Smerdel B, Sokol S, Ustavno pravo, Narodne Novine, Zagreb, 2009., 378 str

4. IZBOR PREDSJEDNIKA

4.1 Raspisivanje izbora

Izbore za predsjednika Republike Hrvatske raspisuje Vlada Republike Hrvatske i to kao

- Redovite predsjedničke izbore
- Izvanredne predsjedničke izbore

4.1.1 Redoviti predsjednički izbori

Redoviti predsjednički izbori raspisuju se u vrijeme kad izabranom predsjedniku ističe petogodišnji mandat. Vlada mora raspisati izbore u roku koji omogućuje da se oni obave najmanje 30, a najviše 60 dana prije isteka mandata.

4.1.2 Izvanredni izbori

Izvanredni izbori raspisuju se zbog prestanka mandata predsjednika Republike u izvanrednim slučajevima predviđenim u Članku 97. Ustava, to jest smrt, ostavke ili trajne spreiječenosti predsjednika da obavlja svoju dužnost. Vlada je dužna raspisati izbore u vrijeme da se mogu obaviti u roku od 60 dana kad je privremeni predsjednik preuzeo dužnost. Od dana raspisivanja pa do danja izbora predsjednika Republike mora proteći najmanje 30 dana.

4.2 Kandidiranje

Zakon razlikuje dvije faze u tom postupku:

- Predlaganje kandidata
- Prikupljanje potpisa podrške kojom se postaje kandidat

4.2.1 Predlaganje kandidata

Kandidate za predsjednika Republike mogu predlagati:

- Plitičke stranke koje su registrirane u Republici Hrvatskoj (stranački kandidat)
- Birači pojedinačno ili skupno (nezavisni kandidat)

Zakon izričito predviđa mogućnost koalicije, to jest da dvije ili više u Republici Hrvatskoj registriranih političkih stranaka mogu predložiti jednog kandidata.

4.2.2 Prikupljanje potpisa podrške

Da bi predložena osoba postala kandidatom za predsjednika Republike potrebno je da prijedlog njegove kandidature podrži pravovaljanim potpisima najmanje 10000 birača. Taj zakonski uvjet traži se bez obzira na to je li kandidata predložila jedna ili više političkih stranaka ili jedan ili više birača. Jedan birač može podržati samo jednog kandidata.

Prijedlozi kandidata za predsjednika Republike moraju se podnijeti Državnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 12 dana od dana raspisivanja izbora. Uz prijedlog kandidata mora biti priloženo od suda ovjereno očitovanje kandidata o prihvaćanju kandidature.

U roku od 48 sati od isteka roka od 12 dana od raspisivanja izbora Državno izborno povjerenstvo će objaviti listu kandidata, abecednim redom prezimena, uz naznaku stranke koja je pojedinca predložila ili naznaku da je u pitanju nezavisni kandidat.

4.3 Izbor

Predsjednik Republike bira se, na temelju općeg i jednakog biračkog prava, na neposrednim izborima tajnim glasovanjem, na pet godina. Predsjednikom Republike nitko ne može biti biran više od dva puta.[10]

Način izbora predsjednika Republike u cjelini je određen u Ustavu (čl. 95.).

U prvom krugu izbora predsjednik Republike bira se natpolovičnom (ili apsolutnom) većinom birača koji su glasovali. To znači da je, bez obzira na to sudjeluje li na izboru jedan ili više kandidata, izabran onaj kandidat koji dobije natpolovičnu većinu (za kojeg je glasovalo najmanje 50% plus jedan) birača koji su pristupili glasovanju.

Ako u drugom krugu izbora koji se održava ni jedan kandidat ne dobije takvu većinu, izbor se ponavlja nakon 14 dana od dvojice kandidata bit izabran onaj kandidat koji dobije više glasova (dakle , relativnom većinom).

U drugom krugu, odnosno ponovljenom izboru birači izabiru između dva kandidata koja su u prvom glasovanju dobila najviše glasova. Na ponovljenom izboru, odnosno drugom krugu izbora izabran je kandidat koji dobije veći broj glasova, naravno od onih birača koji su glasovali u drugom krugu. Ako kandidati dobiju isti broj glasova, drugi se krug izbora još jednom ponavlja.

[10] Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013, 396 str.

Ako koji od kandidata odustane, pravo da bude ponovno biran stječe kandidat koji je sljedeći po broju dobivenih glasova.[11]

4.4 Zaštita izbornog prava

Pravo podnijeti prigovor u postupku izbora imaju:

- Političke stranke
- Kandidati
- Najmanje 100 birača
- Najmanje 5% birača izborne jedinice u kojoj se provode izbori

Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja i u postupku izbora za Predsjednika republike podnosi se Državnom izbornom povjerenstvu u roku 48 sati računajući od isteka dana kad je završena radnja na koju je stavljen prigovor. Državno izborno povjerenstvo dužno je donijeti rješenje o prigovoru u roku od 48 sati od dana kad mu je isti dostavljen, odnosno od dana kad su mu dostavljeni izborni materijali na koje se odnosi prigovor. Podnosotelji prigovora imaju pravo žalbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Razlog za poništenje pojedinih izbornih radnji ili poništenje samih izbora u cjelini ne može biti bilo koja nepravilnost u izbornom postupku već samo ona nepravilnost koja je bitno utjecala ili je mogla bitno utjecati na rezultat izbora. Podneseni prigovor Državnom izbornom povjerenstvu odnosno žalba Ustavnom sudu u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju obavljanje izbornih radnji koje su propisane zakonom.

Osim rješavanja žalbi na rješenja Državnog izbornog povjerenstva u povodu izbornih sporova Ustavni sud obavlja i opći nadzor nad ustavnosti i zakonitosti izbora.

Na temelju odredbi članka 89. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu ,ako utvrdi da sudionici u izborima postupaju protivno Ustavu i zakonu, Ustavni će sud , ovisno o težini i značenju povrede, o tome obavijestiti javnost sredstvima javnog priopćavanja, a po potrebi i upozoriti

[11] Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013, 398-400 str

nadležna tijela. U slučaju povrede koja je utjecala ili je mogla utjecati na rezultat izbora poništit će sve ili pojedine izborne radnje i odluke koje su prethodile takvoj povredi.[12]

[12] Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013, 400, 401. str

5. INAUGURACIJA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Inauguracija predsjednika Republike Hrvatske uobičajen je naziv za ceremoniju polaganja svečane prisege predsjednika Republike Hrvatske izabranog na predsjedničkim izborima prije preuzimanja dužnosti. Sukladno Ustavu Republike Hrvatske, predsjednik Republike prije preuzimanja dužnosti pred predsjednikom Ustavnog suda Republike Hrvatske polaže svečanu prisegu kojom se obvezuje na vjernost Ustavu. Ceremonije se tradicionalno od 1992. godine održavaju na Trgu svetog Marka u Zagrebu. Do danas ih je održano šest - 1992., 1997, 2000., 2005., 2010. i 2015. godine. Prva inauguracija održana je 12. kolovoza 1992. godine, kada je Franjo Tuđman kao prvi predsjednik Republike izabran na neposrednim izborima dao svečanu prisegu pred predsjednikom Ustavnog suda Jadrankom Crnićem i ustavnim sucima. Posljednja je održana 15. veljače 2015. nakon izbora Kolinde Grabar-Kitarović, nekoliko dana prije njezinog službenog stupanja na dužnost predsjednice Republike Hrvatske.[13]

5.1 Stupanje na dužnost i polaganje prisege

Izabrani predsjednik Republike Hrvatske stupa na dužnost posljednjeg dana mandata predsjednika kojem istječe mandat. U slučaju izbora predsjednika Republike Hrvatske prema članku 97. Ustava Republike Hrvatske (smrti, ostavka ili kada Ustavni sud utvrdi razloge za prestanak mandata Predsjednika Republike), izabrani predsjednik Republike Hrvatske stupa na dužnost na dan objave rezultata izbora.

Božićni Ustav propisivao je da prije nego preuzme dužnost, predsjednik Republike polaže svečanu zakletvu kojom se obvezuje na vjernost Ustavu, dok je Zakonom o izboru predsjednika Republike Hrvatske dalje bilo određeno da svečanu prisegu predsjednik Republike Hrvatske polaže pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske na dan stupanja na dužnost. Izmjenama i dopunama navedenog Zakona 1997. godine, izmijenjen je dio koji se odnosi na polaganje svečane prisege, odnosno izostavljen je dio da se svečana prisega polaže na dan stupanja na

[13] Inauguracija Predsjednika Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Inauguracija_predsjednika_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

dužnost. Slijedom tih izmjena, predsjednik Tuđman prisegu za svoj drugi mandat položio je 5. kolovoza, iako mu je mandat istjecao 12. kolovoza 1997.[14]

5.2 Tekst svečane prisege

Tekst svečane prisege utvrđen je Zakonom o izboru predsjednika Republike Hrvatske. Od 1997. godine, tekst prisege glasi:

„Prisežem svojom čašću da ću dužnost predsjednika Republike Hrvatske obavljati savjesno i odgovorno, na dobrobit hrvatskog naroda i svih hrvatskih državljana.

Kao hrvatski državni poglavar:

- držat ću se Ustava i zakona,
- brinuti se za poštovanje ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske,
- bdjeti nad urednim i pravednim djelovanjem svih tijela državne vlasti,
- čuvati nezavisnost, opstojnost i jedinstvenost države Hrvatske.

Tako mi Bog pomogao.“[15]

Iako nije propisano, predsjednici Republike tekst svečane prisege izgovaraju držeći lijevu ruku na Ustavu Republike Hrvatske i s uzdignutom desnicom.

Izvorno je, prema inačici Zakona o izboru predsjednika Republike iz 1992. godine, tekst predsjedničke prisege glasio:

Prisežem svojom čašću da ću dužnost predsjednika Republike Hrvatske obavljati savjesno i odgovorno na korist svih hrvatskih državljana, da ću se držati Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske, zalagati se za očuvanje nezavisnosti. opstojnosti i jedinstvenosti

[14] Inauguracija Predsjednika Republike Hrvatske https://hr.wikipedia.org/wiki/Inauguracija_predsjednika_Republike_Hrvatske, 25.06.2015
[15] Zakon o izboru Predsjednika Republike Hrvatske NN(128/14)

Republike Hrvatske te da ću činiti sve da se osigura redovno djelovanje svih tijela državne vlasti[16]

Nakon predsjedničkih izbora 1992. godine, pobjednik predsjedničkih izbora Franjo Tuđman, polažući prisegu pred predsjednikom Ustavnog suda Republike Hrvatske Jadrankom Crnićem, intervenirao je u tekst prisege promijenivši dio teksta "na korist svih hrvatskih državljana" u sintagmu "na korist hrvatskog naroda i svih hrvatskih državljana". Na kraju prisege dodao je riječi "Tako mi Bog pomogao". Sabor Republike Hrvatske je, neposredno nakon održanih predsjedničkih izbora, 27. lipnja 1997. godine usvojio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike, kojim se u članku 4. mijenja članak 49. Zakona o izboru predsjednika Republike iz 1992. godine u pogledu teksta prisege.

5.3 Mjesto održavanja svečane inauguracije

Inauguracije hrvatskih predsjednika održavaju se od 1992. na Trgu svetog Marka, kada je nakon prvih neposrednih predsjedničkih izbora ondje prisegu položio prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman. Nakon njegove smrti postojale su ideje da se inauguracija novog predsjednika održi na nekoj drugoj lokaciji - zgradi Hrvatskog sabora, pa čak i u Preporodnoj dvorani- međutim, dogovoreno je da se inauguracija ipak održi na Trgu svetog Marka. Trg svetog Marka nalazi se na zagrebačkom Gornjem gradu. Na Trgu se nalaze sjedišta državnih institucija - Hrvatskog sabora, Vlade Republike Hrvatske te Ustavnog suda.[17]

[16]Inauguracija Predsjednika Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Inauguracija_predsjednika_Republike_Hrvatske, 25.06.2015
[17] ibid

6. USTAVNI POLOŽAJ I OVLASTI

6.1 Ustavno određenje

Predsjednik Republike jest:

- izvanstranački šef države
- vrhovni zapovjednik oružanih snaga
- jamac stabilnosti državne vlasti
- sudionik u formuliranju politike Vlade

6.2 Ustavne ovlasti

Predsjednk Republike:

- predstavlja i zastupa Republiku Hrvatsku u zemlji i inozemstvu
- brine se za redovito i usklađeno djelovanje te za stabilnost državne vlasti
- odgovara za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske
- raspisuje izbore za Hrvatski sabor
- raspisuje referendum u skladu sa Ustavom, -
- povjerava mandat za sastav Vlade osobi koja, na temelju raspodjele zastupničkih mjesta i obavljenih konzultacija, uživa povjerenje većine zastupnika
- dodjeljuje pomilovanja
- dodjeljuje odlikovanja i priznanja u skladu sa zakonom
- obavlja druge dužnosti odrešđene ustavom, od kojih je najvažnija suradnja s Vladom u formuliranju vanjske politike i nadzoru nad službama sigurnosti[18]

[18] Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013, 395 str

6.3 Ovlasti u provođenju vanjske politike

Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske surađuju u oblikovanju i provođenju vanjske politike. Predsjednik Republike, na prijedlog Vlade i uz supotpis predsjednika Vlade, odlučuje o osnivanju diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u inozemstvu. Također, na prijedlog Vlade i uz mišljenje nadležnog odbora Hrvatskoga sabora, donosi odluku o postavljanju i opozivu šefova diplomatskih misija Republike Hrvatske u inozemstvu, uz prethodni supotpis predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Predsjednik Republike prima vjerodajnice i opozivna pisma inozemnih šefova diplomatskih misija.

6.4 Ovlasti u području nacionalne sigurnosti

Predsjednik Republike je Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Republike Hrvatske. Zapovijedanje Oružanim snagama u miru, vrhovni zapovjednik ostvaruje preko ministra obrane, koji odgovara vrhovnom zapovjedniku za provedbu zapovijedi i izvješćuje ga o provedbi. U stanju neposredne ugroženosti i ratnom stanju vrhovni zapovjednik izravno izdaje zapovijedi načelniku Glavnog stožera te istodobno obavješćuje ministra obrane o izdanim zapovijedima. Načelnik Glavnog stožera u tom slučaju za provedbu zapovijedi odgovara vrhovnom zapovjedniku. Ako ministar obrane ne provodi zapovijedi vrhovnog zapovjednika, vrhovni zapovjednik može ostvarivati zapovijedanje Oružanim snagama neposredno preko načelnika Glavnog stožera. Predsjednik Republike imenuje i razrješuje načelnika Glavnog stožera OSRH te ostale vojne zapovjednike.

Na temelju odluke Hrvatskoga sabora Predsjednik Republike objavljuje rat i zaključuje mir. U slučaju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti države predsjednik Republike može, uz supotpis predsjednika Vlade, narediti uporabu oružanih snaga iako nije proglašeno ratno stanje.

Za vrijeme trajanja ratnog stanja Predsjednik Republike može donositi uredbe sa zakonskom snagom na temelju i u okviru ovlasti koje je dobio od Hrvatskoga sabora. Ako Hrvatski sabor nije u zasjedanju, predsjednik Republike ima ovlast da uredbama sa zakonskom snagom uređuje sva pitanja koja zahtijeva ratno stanje. U slučaju neposredne ugroženosti neovisno ti, jedinstvenosti i opstojnosti države, ili kad su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje ustavne dužnosti, Predsjednik Republike može, na prijedlog predsjednika Vlade i

uz njegov supotpis, donositi uredbe sa zakonskom snagom. Predsjednik Republike dužan je podnijeti uredbe sa zakonskom snagom na potvrdu Hrvatskom saboru čim se bude mogao sastati.

U suradnji s Vladom RH, predsjednik Republike sudjeluje u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. Za poslove ostvarivanja te suradnje osnovano je Vijeća za nacionalnu sigurnost, kojim predsjedava predsjednik Republike, a odluke Vijeća supotpisuje zajedno s predsjednikom Vlade. Imenovanje čelnika sigurnosno-obavještajnih službi (SOA-e i VSOA-e), uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog odbora Hrvatskoga sabora, supotpisuju predsjednik Republike i predsjednik Vlade.[19]

6.5 Nepovjerenje Vladi i pravo raspuštanja Hrvatskog sabora

Predsjednik Republike, na prijedlog Vlade i uz supotpis predsjednika Vlade, a nakon savjetovanja s predstavnicima klubova zastupnika parlamentarnih stranaka može raspustiti Hrvatski sabor ako na zahtjev Vlade da se izglasa povjerenje, Hrvatski sabor Vladi izglasa nepovjerenje ili u roku od 120 dana od dana predlaganja ne donese državni proračun. Predsjednik Republike ne može na prijedlog Vlade raspustiti Hrvatski sabor dok traje postupak za utvrđivanje njegove odgovornosti za povredu Ustava. U članku 114. Ustava propisano je da je Vlada odgovorna Hrvatskom saboru te da su predsjednik i članovi Vlade zajednički odgovorni za odluke koje donosi Vlada, a osobno su odgovorni za svoje područje rada. Prema ččlanku 115. Ustava najmanje jedna petina zastupnika u Hrvatskom saboru može predložiti pokretanje pitanja povjerenja predsjedniku Vlade, pojedinom njezinom članu ili Vladi u cjelini. Rasprava i glasovanje o povjerenju mora se provesti najkasnije u roku od 30 dana od dana dostave prijedloga Hrvatskom saboru. Odluka o nepovjerenju je donesena ako je za nju glasovala većina od ukupnog broja zastupnika u Hrvatskom saboru. Ako se izglasa nepovjerenje predsjedniku Vlade ili Vladi u cjelini, predsjednik Vlade i Vlada podnose ostavku. Ako se u roku od 30 dana ne izglasa povjerenje novom mandataru i članovima koje predlaže za sastav Vlade, predsjednik Hrvatskog sabora obavijestit će o tome Predsjednika Republike Hrvatske. Nakon primljene obavijesti Predsjednika Hrvataskog sabora Predsjednik Republike će odmah, dakle po sili

[19] Predsjednik Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Predsjednik_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

Ustava, donijeti odluku o raspuštanju Hrvatskog sabora i istovremeno raspisati izbore za Hrvatski sabor. [20]

6.6 Funkcionalni odnos Predsjednika Republike i Vlade

Za funkcionalni odnos Predsjednika Republike i Vlade važne su odredbe članka 101. Ustava prema kojem Predsjednik Republike može predložiti Vladi da održi sjednicu i razmotri određena pitanja. Predsjednik Republike može bit nazočan sjednici Vlade i sudjelovati u raspravi. Iako ove ustavne odredbe ne daju Predsjedniku Republike u odnosu na Vladu neposredno nikakve odlučujuće ovlasti već samo inicijativne, njihovim korištenjem Predsjednik Republike, ako to smatra potrebnim, može utjecati i neposredno na rad Vlade i posredno na ostvarivanje cjeline funkcija izvršne vlasti. Predsjednik korištenjem ovih svojih ustavnih prava sigurno može djelovati na javno mišljenje i poticati rješavanje pitanja koja inače nisu u njegovoj nadležnosti kao što su napose gospodarska i socijalna pitanja.

Ova njegova prava sigurno su inspirirana i predstavljaju oslabljenu varijantu ovlasti koje je Predsjednik Republike imao prema tadašnjem članku 102. Ustava iz 1990 god kad je mogao sazivati sjednice Vlade stavljati na njezin dnevni red pitanja za koja je smatrao da ih treba razmotriti te predsjedavati sjednici Vlade kojoj je prisustvovao.[21]

[20] Smerdl B, Sokol S, Ustavno pravo, Narodne Novine, Zagreb, 2009., 383 str
[21] Ibid, 386,387 str

7. SPRIJEČENOST I IZVANREDAN PRESTANAK MANDATA

7.1 Kraća spriječenost

U slučaju kraće spriječenosti uslijed odsutnosti, bolesti ili korištenja godišnjeg odmora, Predsjednik Republike može povjeriti Predsjedniku Hrvatskog Sabora da ga zamjeni dok sam ne odluči vratiti se na dužnost. Dakle, odlučuje Predsjednik Republike.

7.2 Duža spriječenost

U slučaju duže spriječenosti uslijed bolesti ili nesposobnosti , a posebno ako Predsjednik Republike nije u stanju odlučiti o povjeravanju dužnosti privremenom zamjeniku, Predsjednik Hrvatskog sabora preuzima dužnost privremenog predsjednika Republike na temelju odluke Ustavnog suda. Ustavni sud o tome odlučuje na prijedlog Vlade[22]

7.3 Ostavka, smrt ili nesposobnost

Dužnost privremenog predsjednika po sili Ustava preuzima Predsjednik Hrvatskog sabora:

- u slučaju smrti Predsjednika Republike
- u slučaju ostavke, koja se podnosi predsjedniku Ustavnog suda Republike,
- kada Ustavni sud utvrdi razloge za prestanak mandata predsjednika Republike

Kada predsjednik Hrvatskog sabora kao privremeni predsjednik Republike donosi akt o proglašenju zakona, akt supotpisuje predsjednik Vlade republike Hrvatske.

Izbori za novog predsjednika Republike moraju se održati u roku od 60 dana od dana preuzimanja dužnosti privremenog predsjednika Republike.[23]

[22] Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013, 397 str
[23] Ibid, str 398

8. ODGOVORNOST

Predsjednik Republike odgovoran je za povredu Ustava koju počini u obavljanju svojih dužnosti. Postupak za utvrđivanje posebne odgovornosti Predsjednika Republike može pokrenuti Hrvatski sabor dvotrećinskom većinom svih zastupnika. O odgovornosti Predsjednika Republike odlučuje Ustavni Sud Republike Hrvatske dvotrećinskom većinom svih sudaca. Ako Ustavni Sud Republike Hrvatske utvrdi njegovu odgovornost, Predsjedniku Republike Hrvatske prestaje dužnost po sili Ustava.[24]

[24] Predsjednik Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Predsjednik_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

9. NEPOVREDIVOST

Predsjednik Republike Hrvatske ima imunitet nepovredivosti. Predsjednik Republike ne može biti pritvoren niti se protiv njega može pokrenuti kazneni postupak bez prethodnog odobrenja Ustavnog suda. Predsjednik Republike može biti pritvoren bez odobrenja Ustavnog suda samo ako je zatečen da čini kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od pet godina. U takvom slučaju državno tijelo koje je Predsjednika Republike pritvorilo, dužno je o tome odmah obavijestiti predsjednika Ustavnog suda.[25]

[25] Bačić A, Ustavno Pravo republike Hrvatske praktikum, Pravni fakultet u Splitu, Split 2010, 329 str.

10. SIMBOLI PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

- Zastava Predsjednika republike
- Lenta Predsjednika republike

10.1 Zastava Predsjednika republike Hrvatske

Slika 1: zastava Predsjednika Republike Hrvatske

(izvor: www. http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015)

Zastava Predsjednice Republike Hrvatske kvadratnog je oblika, obrubljena tankim rubom naizmjeničnih crvenih i bijelih polja. U sredini je zastave na modroj podlozi znak u obliku povijesnog hrvatskoga grba sa 25 crvenih i srebrnih polja. Štit krasi vijenac medaljona u kojima su povijesni hrvatski grbovi poredani slijeva nadesno oko štita ovim redom: najstariji poznati grb Hrvatske, grbovi Dubrovačke Republike, Dalmacije, Istre i Slavonije. S medaljona se uzdužno pružaju snopovi usporednih zlatnih, crvenih i bijelih linija. Iznad štita je položena vrpca s bojama zastave Republike Hrvatske, na kojoj su u sredini zlatnim slovima u rimskoj kapitali izvezena slova "RH" koja znače: Republika Hrvatska.[26]

[26] Predsjednička obilježja, http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015

10.2 Lenta Predsjednika Republike Hrvatske

Lenta Predsjednice Republike Hrvatske znak je predsjedničke časti, sastoji se od tri boje (crvene, bijele i plave), položenih kao i na zastavi Republike Hrvatske. Lenta je obrubljena zlatnim rubom. U sredini lente s prednje strane u bijelome polju nalazi se grb Republike Hrvatske obrubljen zlatnim rubom koji je s lijeve strane ukrašen izvezenim zlatnim grančicama hrasta, a s desne strane zlatnim grančicama masline. Lenta se nosi položena preko desnog ramena dijagonalno poprsjem do struka, gdje se kopčom spaja s drugim krajem lente. Kopča je kvadratnog oblika i obrubljena zlatnim pleterom. Na sredini polja kopče znak je jednak onomu na zastavi Predsjednice Republike Hrvatske, ali bez natpisa na vrpci.

Autor izvornika hrvatskog grba i zastave Predsjednice Republike Hrvatske je akademik Miroslav Šutej, a grafički standard i digitalnu obradu izradio je dizajner Božo Kokan

slika 2: Lenta Predsjednika Republike Hrvatske (izvor: http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015

Predsjednica Republike Hrvatske ujedno je vrhovni zapovjednik Oružanih snaga. Oznaka vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga RH izvedena je iz štita koji se nalazi na središnjem dijelu predsjedničke zastave, a okružena je zlatnim pleterom.[27]

Slika 3: oznaka vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga Republike Hrvatske

(izvor: : http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015)

[27] Predsjednička obilježja, http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015

11. URED PREDSJEDNIKA

11.1 Kabinet Predsjednika Republike Hrvatske

Kabinet Predsjednika Republike obavlja administrativne, stručne, protokolarne i koordinacijske poslove u vezi s realizacijom dnevnih, tjednih, mjesečnih i godišnjih programa aktivnosti Predsjednika Republike. Isto tako obavlja poslove u vezi s odnosima sa sredstvima javnog informiranja; poslove obrade i pohrane tekuće dokumentacije Predsjednika Republike, stručne i administrativne poslove u vezi s evidencijom i pohranom povjerljive pošte. Kabinet Predsjednika Republike obavlja i druge poslove po nalogu Predsjednika Republike i predstojnika Ureda[28]

11.2 Kabinet Predstojnika Ureda

Kabinet predstojnika Ureda obavlja administrativne, stručne i koordinacijske poslove za potrebe predstojnika Ureda, poslove unutarnje revizije, poslove koordinacije poslova vezanih uz informacijsku potporu rada Ureda, koordinaciju poslova vezanih uz predstavke i pritužbe građana i zahtjeve za pomilovanjima i odlikovanjima, obavlja koordinaciju poslova koji nisu u djelokrugu drugih unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ureda te ostale poslove po nalogu Predsjednika Republike i predstojnika Ureda.[29]

11.3 Savjetničko Vijeće

U Savjetničkom vijeću obavljaju se najsloženiji savjetodavni, stručni i administrativni poslovi za potrebe Predsjednika Republike, kao i za potrebe savjetnika Predsjednika Republike, a osobito: poslovi izrade stručnih analiza i podloga za provedbu utvrđene politike Predsjednika Republike, poslovi u svezi s pripremom i organizacijom posjeta Predsjednika Republike u zemlji i u inozemstvu te drugi poslovi po nalogu Predsjednika Republike, ravnatelja Savjetničkog vijeća i predstojnika Ureda. Ravnatelj Savjetničkog vijeća zamjenjuje predstojnika Ureda i upravlja radom Savjetničkog vijeća. U okviru savjetničkog vijeća ustrojavaju se sljedeće ustrojstvene jedinice:

[28] Ured predsjednika
http://predsjednica.hr/stranica/28/, 25.06.2015

[29] ibid

- Kabinet za obranu i nacionalnu sigurnost
- Kabinet za vanjsku i europsku politiku
- Kabinet za unutarnju politiku
- Kabinet za gospodarstvo
- Kabinet za društvene djelatnosti
- Kabinet za mlade[30]

11.4 Protokol Predsjednika Republike

Protokol Predsjednika Republike obavlja stručne, organizacijske i tehničke poslove protokola i ceremonijala za potrebe Predsjednika Republike i dužnosnika u Uredu; obavlja poslove pripreme i provedbe programa službenih i radnih posjeta Predsjednika Republike drugim državama; priprema i provodi programe boravka stranih šefova država i drugih visokorangiranih stranih dužnosnika u Republici Hrvatskoj; priprema kalendar posjeta i putovanja; skrbi o poklonima Predsjednika Republike; sudjeluje u postupcima izrade vjerodajnica, patentnih pisama i egzekvatura; obavlja poslove ceremonijala posebnih svečanih i drugih prigoda od značaja za Republiku Hrvatsku (priprema državnih posjeta, domaćih i međunarodnih skupova), obavlja stručne poslove vezane uz predaju vjerodajnica Predsjedniku Republike te obavlja druge odgovarajuće protokolarne poslove.[31]

11.5 Služba za odnose sa javnošću

Služba za odnose s javnošću obavlja poslove obavještavanja domaće i strane javnosti o programima aktivnosti Predsjednika Republike; izrađuje priopćenja za javnost; priprema odgovore na novinarske upite; prati i analizira izvješćivanje domaćeg i stranog tiska o radu Predsjednika Republike; priprema i organizira redovite i izvanredne tiskovne konferencije; obavlja medijsku pripremu inozemnih putovanja Predsjednika Republike; koordinira istupe dužnosnika Ureda u medijima; surađuje s dopisništvima i novinskim agencijama; obavlja poslove uređivanja, izdavanja i on-line distribucije svih materijala koji informiraju javnost o radu i aktivnostima Predsjednika Republike; redovito izvješćuje Predsjednika Republike i dužnosnike

[30] Ured predsjednika http://predsjednica.hr/stranica/28/, 25.06.2015
[31] ibid

Ureda o informacijama u medijima, važnim za izvršavanje ustavnih i zakonskih ovlasti Predsjednika Republike[32]

11.6 Tajništvo ureda

Tajništvo Ureda obavlja stručne, analitičke, tehničke, upravno-pravne i administrativne poslove koji se odnose na izvršavanje ustavnih i zakonskih ovlasti i odgovornosti Predsjednika Republike i Ureda; obavlja poslove usklađivanja rada unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ureda; poslove koji se odnose na financijsko-planske potrebe Ureda; obavlja stručne, upravne i administrativne poslove u svezi s reguliranjem prava i obveza iz radnih odnosa dužnosnika, službenika i namještenika Ureda; obavlja poslove koji se odnose na planiranje i zapošljavanje novih zaposlenika; brine o upravljanju ljudskim potencijalima i njihovom razvoju; obavlja poslove investicijskog i tekućeg održavanja objekata i uredskih prostora kojima upravlja Ured te obavlja druge poslove po nalogu Predsjednika Republike i predstojnika Ureda. U okviru Tajništva ustrojavaju se sljedeće ustrojstvene jedinice:

- Služba za pravne i kadrovske poslove
- Služba za materijalno-financijske poslove
- Služba za informatičke tehnologije
- Služba za odnose s građanima
- Služba za tehničke i pomoćne poslove[33]

[32] Ured predsjednika http://predsjednica.hr/stranica/28/, 25.06.2015
[33] ibid

12. ODLIKOVANJA I PRIZNANJA KOJA DODJELUJE PREDSJEDNIK

Predsjednik Republike Hrvatske dodjeljuje odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske na vlastiti poticaj ili na prijedlog Državnoga povjerenstva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske. Odlikovanja i priznanja Predsjednik Republike može dodijeliti hrvatskim i stranim državljanima i pravnim osobama te postrojbama i drugim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova. Poticaj za dodjelu odlikovanja i priznanja mogu podnositi: Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, ministarstva i druga tijela državne vlasti, diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu, političke stranke, vjerske zajednice, udruge građana i druge pravne osobe.
Posredstvom nekog od gore navedenih tijela i osoba, inicijativu mogu podnijeti i građani Republike Hrvatske. Poticaj se podnosi u pismenom obliku Državnom povjerenstvu za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske.[34]

Odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske dodjeljuju se hrvatskim i stranim državljanima i pravnim osobama te postrojbama i drugim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova:

- za zasluge i doprinose u uspostavljanju, održavanju i promicanju samostalne, neovisne i suverene Republike Hrvatske,
- za zasluge i doprinose u oživotvorenju hrvatske državotvorne ideje, za razvitak i izgradnju Republike Hrvatske te za doprinose na određenom području ili djelatnosti,
- za iznimnu hrabrost i junački čin u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u posebnim okolnostima u miru te za izniman doprinos u stvaranju ratne strategije i vojne doktrine, zasluge u izgradnji Oružanih snaga i osobite uspjehe u vođenju i zapovijedanju postrojbama i drugim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova.[35]

[34] Odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske
http://predsjednica.hr/odlikovanja/8/8, 25.06.2015
[35] Odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Odlikovanja_i_priznanja_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

13. DOSADAŠNJI PREDSJEDNICI REPUBLIKE HRVATSKE

Franjo Tuđman je bio posljednji predsjednik Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske, kojeg je na taj položaj izabrao Sabor Republike Hrvatske nakon provedenih parlamentarnih izbora 1990. godine. Ustavnim promjenama u srpnju 1990. postao je Predsjednik Republike Hrvatske. Ustavnim zakonom za provedbu novog Ustava Republike Hrvatske iz prosinca 1990., Franjo Tuđman preuzeo je ovlasti Predsjednika Republike Hrvatske u smislu novog Ustava. Na istu dužnost ponovno je izabran na predsjedničkim izborima 1992. i 1997. godine.

Vlatko Pavletić je privremeno bio na dužnosti predsjednika Republike. U prosincu 1999. godine na temelju Ustavnog zakon o privremenoj spriječenosti Predsjednika Republike Hrvatske za obavljanje svojih dužnosti postaje obnašatelj dužnosti za vrijeme dok se predsjednik Tuđman nalazio u bolnici. Nakon Tuđmanove smrti po Ustavu preuzima dužnost predsjednika Republike, kao predsjednik Sabora.

Zlatko Tomčić je privremeno bio na dužnosti predsjednika Republike. Konstituiranjem novog saziva Sabora, nakon trećesiječanjskih izbora (2000.), izabran je za novog predsjednika Sabora, te je automatski preuzeo dužnost privremenog predsjednika Republike.

Stjepan Mesić je na izborima za predsjednika u veljači 2000. godine pobijedio u drugom krugu i tako postao drugi predsjednik Republike Hrvatske. Na predsjedničkim izborima 2005. godine Stjepan Mesić osvaja drugi mandat koji mu je istekao u veljači 2010. godine.

Ivo Josipović je na izborima za predsjednika u siječnju 2010. godine pobijedio u drugom krugu i tako postao treći predsjednik Republike Hrvatske.

Kolinda Grabar-Kitarović izabrana je za četvrtu predsjednicu Republike Hrvatske u drugom krugu izbora, 11. siječnja 2015.[36]

[36] predsjednik Republike Hrvatske
https://hr.wikipedia.org/wiki/Predsjednik_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

Tablica 1: pokazatelj dosadašnjih predsjednika

Predsjednik	Od	Do	Napomena
 Franjo Tuđman	30.svibnja 1990.	10. prosinca 1999.	Preminuo tijekom drugog mandata
 Vlatko Pavletić	10. prosinca 1999.	18.siječnja 2000.	Obnašatelj dužnosti
 Zlatko Tomčić	18.siječnja 2000.	18.veljače 2000.	Obnašatelj dužnosti
 Stjepan Mesić	18.veljače 2000.	18.veljače 2010.	U mirovini nakon drugog mandata
 Ivo Josipović	19.veljače 2010.	18.veljače 2015	U mirovini nakon prvog mandata
 Kolinda Grabar-Kitarović	19. veljače 2015	/	Na dužnosti

14. KOLINDA GRABAR KITAROVIĆ

14.1 Biografija

Rođena je 29. travnja 1968. u Rijeci gdje pohađa osnovnu školu, a srednju školu završava u Los Alamosu u Sjedinjenim Američkim Državama.Godine 1993. diplomira engleski i španjolski jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a osim toga usavršava se i u području portugalskog jezika. Naredne godine u Beču završava Diplomatsku akademiju, a 2000. stječe akademski naziv magistrs međunarodnih odnosa na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Od 2002. do 2003. boravi na Sveučilištu „George Washington“ u Sjedinjenim Američkim Državama kao dobitnica Fulbrightove stipendije za preddoktorsko istraživanje iz međunarodnih odnosa i sigurnosne politike. U to vrijeme dodijeljena joj je Predsjednikova medalja za znanstveni, društveni i politički rad. Dobitnica je i stipendije Lukšić za usavršavanje u području upravljanja u visokim strukturama vlasti na Kennedy School of Government Sveučilišta „Harvard“ u Sjedinjenim Američkim Državama 2009. godine.Kolinda Grabar-Kitarović karijeru započinje 1992. u Ministarstvu znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, a 1993. prelazi u Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske. U Ministarstvu vanjskih poslova obnaša razne dužnosti - 1995. postaje pročelnica Odjela za Sjevernu Ameriku, a 1997. odlazi u Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Kanadi na mjesto savjetnice, a potom i ministrice savjetnice i zamjenika šefa misije. Od 2001. do 2003. obnaša dužnost ministrice savjetnice u Ministarstvu vanjskih poslova, a u studenom 2003. izabrana je u Hrvatski sabor u 7. izbornoj jedinici. Iste godine prisegnula je na dužnost ministrice europskih integracija Republike Hrvatske, a potom 2005. ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske i tu je dužnost obnašala do 2008. godine. Glavni cilj njenog mandata bio je voditi Hrvatsku na putu euroatlantske integracije te je vodila i Državno izaslanstvo za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.Kolinda Grabar-Kitarović 2008. postaje veleposlanica Republike Hrvatske u Sjedinjenim Američkim Državama. Na dužnost pomoćnice glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju imenovana je 2011. i na toj dužnosti ostaje do 2014., kao prva žena u povijesti NATO-a koja je obnašala dužnost pomoćnice glavnog tajnika i najviše rangirana žena u NATO-u.[37]

[37] **predsjednica Republike Hrvatske, životopis,** http://predsjednica.hr/stranica/5/, 26.05.2015

15. ZAKLJUČAK

Kroz posljednjih 25 godina svoje povijesti Republika Hrvatska imala je 4 legitimno izabrana predsjednika (dr. Franjo Tuđman, Stjepan Mesić, dr. Ivo Josipović, Kolinda Grabar-Kitarović), dva obnašatelja dužnosti (Vlatko Pavletić, Zlatko Tomčić) i to kroz dva sustava vlasti, polupredsjednički i parlamentarni.

Iz početka rada može se vidjeti razlika u ovlastima Predsjednika kroz ta dva sustava Vlasti. S jedne strane polupresjednički sustav vlasti daje snažnog predsjednika, koji je u slučaju Republike Hrvatske u početku bio vođa stranke većine u Saboru, dominantnu osobu sa većim i odlučnijim ovlastima, ustavno i politički moćnijim od Vlade. S druge strane parlamentarni sustav vlasti iziskuje suradnju izvršne i zakonodavne vlasti pri donošenju većine važnih odluka s tim da Predsjednik i dalje ostaje važan čimbenik ustavnog sustava sa pravom inivijative u najvažnijim državnim djelatnostima: vrhovni je vođa oružanih snaga, nadzire rad tajnih službi, predstavlja državu, te trajno surađuje sa Vladom i Saborom.

Mišljenja sam da centralizacija i personalizacija vlasti početkom '90 godina , u vrijeme ratnog stanja, okupacije teritorija , agresije i pokušaja održavanja mira može biti opravdana jer takve situacije zahtjevaju čvrstu i odlučujuću ruku predsjednika. Polupredsjednički sustav vlasti potrebit je, dakle, u slučaju izvanredne sigurnosne ugroze države. U današnje vrijeme, mala zemlja kao što je Hrvatska, zemlja u snažnom turističkom razvoju, sa dobrom sigurnosnom situacijom, dobrim parlamentom treba ustrajati u parlamentarnom sustavu vlasti. Čak i politička kultura Europske Unije preferira parlamentarni sustav izuzev Francuske koja ima polupredsjednički sustav vlasti.

16. POPIS LITERATURE I IZVORA

Literatura:

1. Bačić A, Ustavno Pravo republike Hrvatske praktikum, Pravni fakultet u Splitu, Split 2010,

2. Smerdel B, Ustavno uređenje Europske Hrvatske, Zagreb, 2013,

3. Smerdl B, Sokol S, Ustavno pravo, Narodne Novine, Zagreb, 2009.,

4. Zakon o izboru Predsjednika Republike Hrvatske NN(128/14)

Izvori:

1.Wikipedija, trodioba vlasti, http://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatska, 23.05.2015

2. Tourisam club, trodioba vlasti, http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0, 23.05.2105

3. Wikipedija, ustavne promjene 2000.god, http://hr.wikipedia.org/wiki/Ustav_Republike_Hrvatske, 23.05.2015

4. Wikipedija, Polupredsjednički sustav, http://hr.wikipedia.org/wiki/Polupredsjedni%C4%8Dki_sustav, 23.05.2015

5. Wikipedija, Parlamentarni sustav, https://hr.wikipedia.org/wiki/Parlamentarni_sustav, 25.06.2015

6. Wikipedija, Inauguracija Predsjednika Republike Hrvatske, https://hr.wikipedia.org/wiki/Inauguracija_predsjednika_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

7. Wikipedija, Predsjednik Republike Hrvatske, https://hr.wikipedia.org/wiki/Predsjednik_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

8. Predsjednica, Predsjednička obilježja, http://predsjednica.hr/stranica/29/, 25.06.2015

9. Predsjednica, Ured predsjednika, http://predsjednica.hr/stranica/28/, 25.06.2015

10. Predsjednica, Odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske, http://predsjednica.hr/odlikovanja/8/8, 25.06.2015

11. Predsjednica, Odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske, https://hr.wikipedia.org/wiki/Odlikovanja_i_priznanja_Republike_Hrvatske, 25.06.2015

12. Predsjednica, predsjednica Republike Hrvatske, životopis, http://predsjednica.hr/stranica/5/, 26.05.2015